

آبونه شرائطی : هر بر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی ایللی
(۲۲۵) ، ممالک اجنیه ایچون
سنه لکی (۴۰۰) ، آلتی آیللی
(۲۵۰) غروشدور .

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد طاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

تذکره

آدومس تبدیلیشده ایریجه
غروش کوندورملیدور .

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولنسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولوغنی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسجه یازلمسی رجا اولنور .

پاره کوندورلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

حال بویله ایکن ملل اسلامیة نك صوك عصر لر طرفنده واقع اولان انحطاط و تردیسی فصل تفسیر و تأویل ابدیله جکدر ؟ بر زمانلر عصر لرینك الك مترقی ، الك متجانس ، الك قوی حا کیتلری نی تمیل ایدن مسلمان ملکتلرینك علماً ، عرفاناً ، اقتصاداً و هر شیدن فضله اوله رق روحاً و اخلاقاً دوشمش اوله قلی مهلك کربوه نك البته مدار اقباء اوله جق بر سبب حقیقی و اردر . بتون بو تردی و فوضالر اوامر جلیله دینه نك اهانلن بشقه هیچ بر شیدن تولد ایتمه مشدر . هیچ بر فلاکت اسلام دنیا نی صلابت دینه دن انحراف قدر صار صامشدر .

اسلامینك الك واسع و اك فیاض معناسیله امر ایله یکی حریت ، عدالت ، مساوات ، اخوت ، اعداد قوت دساتیرینه کلباً مخالف اوله رق ملل اسلامیة نك ، مسلمان فرد لرینك سقوط اخلاقیه ، احتراصاته مغلوب اوله رق اساساتی او بوعلری ؟ « لیس للانسان الاماسی » امر جلیله منادی برسی و عمله مجبور بولونقلری حاله عطالتی بوکا ترجیح ایلری ؛ دشمنلریز مادی ، منوی سلاحرینك تقویه سنه بورولق بیلیمز بر حزمه اوغر اشیرکن اسلام ملتلرینك داخلی نفاق و شقاقلره امرار اوقات ایلری نتیجه سنده یا کلش بولره صابلمشدر . بتون بو علل و امراضك صفحات متوالیه سی در خاطر ایتدبره جک ، متفکرین اسلامیة بی مسلمانلرک مبتلا اولدینی تردیانك چاره اصطفا سی تأمله سوق ایدیه جک دساتیر اسلامیة موجوددر . چونکه هیئت اجتماعیة اسلامیة نك دائماً اساسات علویه نك نوریه الك بوکسک برمدنی ، الك فضیلتکار بر عرفانی ، الك صار ضیلماز بر شوکت و ممکنی حائر بولمنی هر فرد جانن تمی ایدر . ینه مغفرت و رحمت الهیه نك وجد و سعادتیه مستغرق الهام و فیوضات بولندیتمز بوکیجه لرده ، یوزلرجه میایونه بالغ اولان و قسم اعظمی اسارت مادیه و منویه آلتنده ایکنین دیندا شلر نك احوالی تفکر دن هیچ بر مسلمان مستغنی قاله ماز .

کوکلی ایستزکه علمدار اسلامیت اولان ملتیزک اخلاقی ، روحی قیمتی اک رصین شرائط ایچنده دائماً بوکسه لسون . اونه دتیری مدافعه سی بر وطن و مفکوره بورجی عد ایتدی کمز اخلاق ملتینک کوشه سی تهلکسی قارشوسنده هرکسک اولا منویاتیزی اصلاحه صرف همت ایلسی ، یوکسک بر منویاته استناد ایدن ترقی و انکشافانک الک سهیل و سریع بر صورتده حصول بوله جفته امین اوله رق ملتیزک مادی ساحه لرده اکتساب کاله چالیشمی بر وجیه در .

مسلمانلر بوکیجه نك قیمتی البته ادراک ایدرلر . کرک افرادک ، کرک هیئت اجتماعیة اسلامیة نك مستقبل سنه هاند مقدراتی بو مبارک کیجه ده اللرینه تودیع ایدیلور . رزق لر مزدن حیات و ممانزه ، بویوک ، کوچوک ، کزلی ، آشکار بوتون افعال و معاملات مزه قدر هر حادثه نك توزیع و تقسیم بوکیجه به مصادفدر . انشاء الله مقدرات الهیه نور و رها بکلین هیئت اجتماعیة اسلامیة حقنده سعادت و جالیله نجل ایدر . بومناسبت مبعله ایله محترم قارئلر مزه ، بالعموم مؤمنین و مؤمناته عرض تبریکات ایدرکن تاقیام محافظه شوکت و سعادت من طرف الله موعود اولان اسلامینک نورانور ، مسرتلی ، عرفانی کونلری ده ادراک و اقطاف ایتک شرفی بخش و احسان بیورمنی قادر ذوالجلال ، حی لایموت حضرتلرینک درگاه لطف اجابتدن نیاز ایلرز .

سبیل الرشاد

اسرار قرآن

ماله کریمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ای ایمانه ایمنلر ، رسول الله « راعنا » دیر یکنزده « انظرنا » دیر یکنز . داونک سوره کلرینه ایجه قولای دیر یکنز . فافره عذاب الیم داردر . کرک اهل کتابده ، کرک مشرک لرده ، فافره ک هیچ بری ، ریکزده سزه بر ضیر کلمه سی ایسه مزلر . مایه کرک الله رحمتی دیر یکنز . ففصص ایمر . الله فضل عظیم صامی در .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ . مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ .

قرآن کریم، اہل اسلامک علیہ الصلاۃ والسلام اقدمزہ «راعنا» کلمیلہ خطاب ایتہلری منع ایله «انظرنا» کلمیلہ خطاب ایتہلری ایضاح ایدیور۔ علیہ الصلاۃ والسلام اقدمزہ دیکلملری ایجاب ایتدیکنی بیلدیریور۔ بونک سبی شودر: اہل کتاب ایله مشرکار علیہ الصلاۃ والسلام اقدمزہ استہزا ایدیور، کندیلری سوز سوبلہ یوب ذات رسالتناہیلری دیکلمیور، بعضاً مبہم کلمات تزییفہ ایله اکتفا ایتیرک چیرکین سوزلر سوبلہ یور؛ مثلاً «سوزیکزی دیکلہ دک»، فقط عصیان ایتدک، دیور، بوصورتہ پیغمبرمزلہ استخفاف ایدیور، اونک کتیردیکی ہدایتدن نصیبہ دار اولق، رسالت نبویہی آکلامق ایستہ میورلردی مؤمنلرک رسالتناہ اقدمزہ «راعنا» ایله خطاب ایتمکدن منع اولونمالرینک سبی (راعنا) کلمسینک اہل حجاز لسانندہ استہزا کلملرندن اولوب غل نزاحت اولماسندن طولاییدر۔ فقط دین اسلامہ داخل اولان جاہل عربلر طیبی بولکلمک چیرکینلکفی ادراک ایدہ میورلردی۔

اہل کتابدن یہود ایله مشرکار عرب جاہللرینک بولکلملری قوللانملری فرصت بیلرک اولوردہ بولکلمی پیغمبرمزلہ قارشى قوللانیور و «راعنا» کلمسینک معانی خفیہ سنی قصد وایما ایدیورلردی۔ (راعنا) کلمہ سنی «بزہ دقت ایت» معناسہ کلدیکى کبی «رعوت» بدخویلق، معناسندہ کلیر۔

بولکلمہ «راعنا» شکندہ نحریف ایدیلہ بیلرک اووقت یہودیلر نزدندہ سب وشتی افادہ ایدن برکلمہ اولور، چونکہ «بزم سورولرمزہ جوابلق ایت» معناسہ کلیر۔

خلاصہ آیت کریمہ مقام نبوتہ لایق اولمایان کلملری، اہل کتابک قصد ایتدیکى سب وحقارنى ضمن ایتہ سہدہ، مؤمنلرک استعمال ایتہملری لازم کلدیکنى اخطار ایتکدہ در۔

مسلمانلر، کفار و مشرکلرک رسالتناہ اقدمزہ مجلسنہ قوشوشالرینہ و مصاحبہ سنیہلرینہ شتاب ایتہلرینہ آلدانہ رق بونلرہ قارشى، عدل واحسان امر ایدن احکام قرآنیہ تبعاً، حسن معاملہ، فقرالرینہ تصدق، خستہلری زيارت ایدرلردی۔

مؤمنلرک اخلاقندن اولان اخلاص و صفوت نتیجہ سندہ مسلمانلر بومشرکلرک کندیلرینہ قارشى قوردقلری بوصولری، حاضرلادقلری سوء قصدلری دوشونمیلرلر، احتیاطلى طاررا میورلردی، جناب حقک لطف و عنایى، کزلی ہر شئی آشکار ایدن، ہر سوء قصدی میدانہ جیقاران وحی الہیسی اولماسہ مسلمانلردن اثر قالمازدی، مسلمانلق دہا ہنور مہدظہ وورندہ ایکن بوغولور کیدردی۔

آیات کریمہی تتبع ایدنلر اونلرک اولیلہ برجوق تنبیہات و مواظی احتوا ایتدیکنى کورورلرک مسلمانلر بونلری نظر دقتہ المش اولسلر

هیچ برزمان باشلرینہ فلاکت باغمازدی۔ صدر اسلامدہ اہل کتابک مسلمانلرہ قارشى تعقیب ایتدیکى خط حرکت بولکونکی اہل کتابک مسلمانلرہ قارشى تعقیب ایتدیکى خط حرکتک عینی ایدی۔ فقط صدر اسلامدہ مسلمانلر طرف حقندن کوندریلن آیات بینائی آکلرلر، تأمل ایدرلر، اوکا کورہ توفیق حرکت ایدرلردی۔ اوسایہ دم جناب حق اونلری خائنلرک خیانتندن، سوء قصدندن صیانت ایدردی۔ صوکرہ کان مسلمانلر ایسہ قرآنک برقسمنہ صاریلدور، فقط اکثریسی ترک ایدیورلردی، بولکونکی مسلمانلر بیلورلرک مسلمانلق استیان ایدنلر و اہل ذمت اولانلر حقندہ حسن معاملہ توصیہ ایدیور، اونلرہ مسلمانلرک حقوقندن آز اولمایان برجوق حقوق بخش ایدیور۔ بوجہقی قبول ایدن مسلمانلر بونلرہ قارشى احتیاطکار اولہی امر ایدن آیات کریمہی اہمال ایدیورلر۔

صدر اسلامدہ اہل کتاب اہل ایمانہ کوندریلن آیات فرقانیہ کوندوزین ایمان ایدرکى کورونمک، کیجہلین بیلدکرینہ عودت ایتک اوزرہ سوزلہ شیرلر، بوصورتہ مسلمانلرک شک و شبہہ دوشملری، پیغمبرلرینک طوغرواننہ قارشى متردد قالمہلری، نہایت مسلمانلقدن وازکچملری تأمین ایتک ایسترلردی۔ وقتا کہ قرآن کریم بونلرک اسرارى کشف ایتدی؛ مسلمانلر بونلرہ قارشى احتیاطکار طاوراننہ باشلادیلر و بونلرک قوردقنى بوصویہ دوشمکدن قورنولدیلر۔

صدر اسلام مسلمانلری «وان ترضى عنک الیہود ولا النصارى حق تتبع ملہم» نص قرآنیسنہ ایمان ایتشلردی۔ بناء علیہ اہل کتاب حقندہ اجرای عدالت واونلرہ قارشى اظهار علوجناب ایله برابر یہود و نصارانک مسلمانلرہ قارشى طویدقلری نفرتی، مسلمانلرہ قارشى پروردہ ایتدکلى غیظ وکیفی نظر دقتدن دور طوتمازلر، مسلمانلرک حائر اولدقلری حاکیت و شوکت اولماسہ ہیچ بر قانونہ اطاعت ایتہ جکلری ویریوزندہ برتک مسلمان بیراقیہ حقارنى بیلرلردی، بوندن طولاییدرک اسلاف کرامز اہل کتابہ حسن معاملہدہ بولونمقلہ و آنلر حقندہ اجرای عدالت ایتکلمہ برابر غایت احتیاطکار بولونورلردی، بویوزدن اسلاف دنیایہ حکمران اولمش و عملکتلری ضعفاک التجاکاھی، تضییقہ اوغرایانلرک پناہی اولمشدی، یتہ بویوزدن درک اسلافک آسیا و آفریقادہ دائرہ حاکیتہ اون ملیونارچہ اہل کتاب و مجوسی داخل اولدینى حالہ بر قاج عصر بو تبعہلرندن بر کیمسہنک قیام ایتدیکى کورولمہ مشدی۔ بالعکس بونلرک ہبسی سکونت و مسالت دائرہ سندہ یاشایور و بر سوء قصد ترتینہ امکان بولمایورلردی۔

مسلمانلر آیات الہیہی اہمال ایدنجہیہ قدر بوشکلہ دوام ایتدیلر۔ وقتا کہ قرآن کریمى آکلاماز اولدیلر، اندلسندہ، شرقی روم ایلیدہ، آراواودلقدہ اہل صلیک ایتاد ایتدیکى آشلردہ کول اولدیلر۔

مسلمانان هر کون هر رده ایضاً اینکده اولدیغیز بو آیت کریمه یی اوقورلر : « ما یود الذین کفروا من اهل الکتاب ولا المشرکین ان ینزل علیکم من خیر من ربکم = کرک اهل کتابدن ، کرک مشرکاردن ، کافرلرک هیچ بری ، ربکزدن سزه برخیر کلمسی ایسته مزلر . فقط کم بو آیت کریمه ک معناسی تأمل ایدیورده اشرانک کیدنن توفی ایدیور ؟ بزم دین مینمز ، شریعت فطریه من کیمسه به تجاوز ، کیمسه به ظلم ایتمک کیمزه مساعد ایتمز . فقط کیمسه به شکار اولما قلمز ایچون ده بزی ایقاز ایدر .

قرآن کریم بزم اوله عبرت آمیز آیتلر ایراد ایدیورکه مسلمانلر اوللری دیکله میه دیکله میه هر شئی ضایع ایتدیلر و ذلته دوجار اولدیلر . سنت نبویه ایسه اوله حکیمانه سیاستلری متضمندرکه اسلام حکومتلری بوللری نظر دفته آلهلر هیچ بری بیقلمازدی .

ایلک مسلمانلر یهودی دوستلرینه « حضرت محمد ایمان ایدیکنز » دیرلردی . یهودیلر جواباً : « اونک بزی دعوت ایتدیکی شی اساساً بزده موجود اولاندن دها ای دکل ، اونک کتیردیکی شیئک بزده بولوناندن دها ای اولماسی و اوکا ایمان اتمه یی بزده آرزو ایدرز . » دیرلردی . قرآن کریم بوللری تکذیب ایچون بیوریورکه : « ما یود الذین کفروا من اهل الکتاب ولا المشرکین ان ینزل علیکم من خیر من ربکم = کرک اهل کتابدن ، کرک مشرکاردن ، کافرلرک هیچ بری ، ربکزدن سزه برخیر کلمسی ایسته مزلر . » بوسورتله اهل کتابک مسلمانلر حقتده هیچ برخیر آرزو ایتمدکلری صراحة ایضاح ایدیور . فقط صافدل مسلمانلر کتاب اللہک مقاصدینی آکلامیه رق ضالاته دوشندیلر ، دوستی دشمندن آیرمادیلر ، متوالی فلا کتلردن متنبه اولمادیلر .

عبدالعزیز ماریس

کثرت نفوس

۳

تناقص نفوسه باعث احوال : ثروتک فقدانی ، اسباب معیشتک نقصانی - مدینتک ترقیسی - سفاهته انہاک - ویرکولرک آغیرللی - خدمت مسکریه تک امتدادی - بین الاقوام محارباتک ظهوری - تکثیر نفوسه خادم اسباب : مملکتک قابلیت طبیعیسی - سبی وغیرتله حسن اخلاق - ثروت عمومیه یی حسن اداره - صنعت و تجارتک توسمی - حفظ الصحه یه رعایت - بعض تکالیفک عفو و تغزلی - بعض افرادک خارجدن جلبی - ازدواجه تشویق - افرادک تهذیب و تربیه سته اعتنا ایله افتراق جاده لرینی تنقیص - سقط و اسقاط جنین لجمه لرینک عدم توسمه خادم تدابیره توسل - کثیرالنیال اولان فقر و مضایقه معاونت .

تناقص نفوسه باعث امیرال :

اقتصادیونک بیانه نظراً نفوسک آزاله سنه باشلیجه شو آلتی حال باعث اولمقده در :

۱ - ثروتک فقدانی و اسباب معیشتک نقصانیدر . فقر و ضرورت ایچنده یاشایان مملکتلر اهلایسی مطلوب درجه ده تکثیر ایده من ؟ کندی نفسی بیله مشکلات ایله اداره بیلن بر آدم دنیاسیه کتیره جکی چوجوقلرک معیشتلرینی تأمین خصوصنده یک بویوک مضایقه دوجار اولاجغنی دوشونور ، بو حال ایسه طائله حیاتی اوزرنده یک فنا تأثیر براقیر ؟ بوندن طولاییدرکه اسباب رفاه و سعادتدن کافی درجه ده مستفید اولامایان قطعات ناردده سکنتسی یک آز اولدینی حالده اقالیم معتدله ده - اسباب معیشتک مبذول اولدیغندن - نفوس عمومیه بالنسبه کثرتلی بولومقده در .

۲ - مدینتک ترقیسیدر . شویله که : مدینت حاضره ؛ نافع ، غیر نافع برطاقم احتیاجات و اعتیادات تولید ایتشددر . بولون مدنی لرلده یاشایان برچوق کنجیلر برخیلی زمان تحصیل ایله اوغراشارق سن تأهلی تأخیره بیراقورلر . بونلرک بر قسمی موقع صاحبی اولق ، مدبب بر حیات اجتماعییه نائل بولونق املیله سنه لرجه ازدواجی ترک ایتدیکی کبی دیگر بر قسمی ده دائمی ذهنی ، علمی مشاغل ایله امرار حیات ایتدیکی جهته تأهلدن بوسوتون فراغت ایدیور ؛ بالاخره طائله تشکیله قیام ایتمه دخی آرتق متعدد اولاد باباسی اولق نعمته نائل اولامیور .

بعض کیمسه لرده بولونیورکه بولرمدینت غریبه نک احضار ایتدیکی برطاقم غیر مشروع مؤسسهلر واسطه سیله حظوظات نفسانیه لرینی تطمینه چالیشدقنلرندن کندیلرینی طائله تشکیله احتیاجدن وارسته کوریورلر . مدینت غریبه نک الک شعشه دار آثارندن عد اولونان و حقیقت حالده برطاقم فضایح اجتماعیه نک انتشارینه واسطه بولنان دیگر برطاقم مؤسسهلر ایسه برچوق شبان مملکتی اسرافاته آلدیرییور ، سفاهت یوللرینه سوق ایدیور ، افراد طائله نک سعادتیه صرف ایدلمسی ایجاب ایدن ثروتلر ، قیمتی و قتلر بورالرده محو اولوب کیدیور .

۳ - سفاهته ، اذواق حیاتییه تهالک کوسترلمه سیدر . بر مملکتده سفاهتک تزییدی ، طائله لرک ذوق و صفایه مجلوبیتی تناقص نفوسی مسئلزمدر . شهرلرده یاشایان برچوق زنکینلره تصادف اولونورکه بولر مجرود کندی اذواق حیاتییه لرینی تطمین املیله یا تأهلی ترک ایتمکده ، یا خود وسائط فیه ایله قوه تناسلیه لرینی ابطال و یا اسقاط جنین فضیحه سنه اجتناسار ایلمکده درلر .

هر مملکتده یوز کوسترن فیه مینیزم جریانی ده بر قسم قادینلرک اوصاف مادرانه سی یک مشغوم بر صورتده خللدار ایتمکده در .

۴ - ویرکولرک آغیرلیدر . اهلایسی فقیر اولدینی حالده ویرکولری آغیر بولونان مملکتلرده طائله تشکیلاتی یک مشکل اولاجغندن بویله پرلرده نفوس تزیاید ایده من . بنابرین اهلایک مرفه بر حالده یاشاماسی